

PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSKONTRAKTER

Gældsbreve

Skylderklæringen på skrift – simple vs. omsætningsgældsbreve, tvangsfuldbyrdelse og familielånets krav

Version 1 Opdateret 21. jul. 2026 10 afgørelser · 2002-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Et **gælds brev** er en skriftlig, ensidig og ubetinget erklæring fra en skyldner om at skyldte et bestemt pengebeløb. Parterne er **udstederen (skyldneren/debitor)**, som underskriver, og **fordringshaveren (kreditor)**, som beholder dokumentet. Gælds brevet stifter ikke selve gælden – den opstår ved låneudbetalingen eller den underliggende aftale – men det er beviset for gælden, rammen om vilkårene og adgangsbilletten til fogedretten.

[Gælds brevsloven](#) definerer mærkeligt nok ikke selv, hvad et gælds brev er; den forudsætter begrebet og regulerer i stedet det, der sker bagefter: hvornår og hvor der skal betales, hvordan gælds brevet kan overdrages, hvilke indsigelser skyldneren beholder over for en ny kreditor, og hvornår skyldneren betaler med frigørende virkning. Langt de fleste af reglerne er deklaratoriske – de gælder kun, hvis parterne ikke har aftalt noget andet. Den enkeltbestemmelse, der har størst praktisk betydning, står imidlertid ikke i gælds brevsloven, men i [retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 5](#): et gælds brev kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, **når det udtrykkeligt er bestemt i dokumentet**.

Oversigten er bygget op efter dokumentets egen logik: først hvornår et gælds brev er lovpligtigt, betinget påkrævet eller blot klogt, dernæst checklisten over det indhold, der bærer retsvirkningerne, så de typiske fejl – og til sidst fem uddybende afsnit om begrebet, om valget mellem simpelt gælds brev og omsætningsgælds brev, om vejen gennem fogedretten, om forældelse og om familielånets skatte- og afgiftsmæssige krav.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Et gælds brev er frivilligt, men fuldbyrdelses klausulen er dokumentets vigtigste enkeltlinje – uden den er gælds brevet kun et bevis, ikke et tvangsfuldbyrdelses grundlag.
- 02** Gælds brevsloven regulerer ikke gyldigheden af låneaftalen, men overdragelse, indsigelser og betaling – og reglerne viger i vidt omfang for det, parterne har aftalt.
- 03** Valget mellem simpelt gælds brev og omsætningsgælds brev afgøres af ordlyden: et navnegælds brev er simpelt, medmindre det utvetydigt angiver at være et omsætningsgælds brev eller lyder på "ordre" eller ihænde haver, jf. [gælds brevslovens § 11, stk. 2](#).
- 04** Ved simple gælds breve følger skyldnerens indsigelser og modregningsret med til erhververen, og sikringsakten ved overdragelse er underretning af skyldneren (denuntiation), jf. [§ 31, stk. 1](#).

- 05** Ved omsætningsgældsbreve kan en godtroende erhverver, der har fået brevet i hænde, ekstingvere skyldnerens svage indsigelser efter § 15, stk. 1 – men de stærke indsigelser som falsk, voldelig tvang og forældelse bevares altid.
- 06** Fogedretten kræver som udgangspunkt originaldokumentet indleveret, jf. [retsplejelovens § 488, stk. 2](#); ved digitalt underskrevne gældsbreve indleveres en skriftlig repræsentation.
- 07** Er der udstedt gældsbrev, er hovedstolen omfattet af en 10-årig forældelsesfrist, mens senere forfaldne renter og gebyrer fortsat forældes efter 3 år, jf. [forældelseslovens § 5, stk. 2](#).
- 08** Aftales intet om rente, får kreditor ingen løbende forrentning – kun morarente fra forfaldsdagen med referencesatsen plus 8 procentpoint efter [rentelovens § 5, stk. 1](#).
- 09** Et reelt, skriftligt og rentefrit anfordringslån mellem nærtstående udløser hverken indkomstskat eller gaveafgift – men eftergives gælden, værdiansættes gældsbrevet som klart udgangspunkt til kurs 100, og alt over bundbeløbet i [boafgiftslovens § 22, stk. 1](#) er gaveafgiftspligtigt.

§ 1 Hvornår er dokumentet påkrævet?

Udgangspunktet: helt frivilligt. Ingen lov kræver, at et lån dokumenteres ved gældsbrev. En mundtlig låneaftale er lige så bindende som en skriftlig, og gældsbrevsloven indeholder ingen formkrav til dokumentets oprettelse – hverken vitterlighedsvidner, notar eller tinglysning. Prisen for friheden betales i bevisbyrde: uden dokument står påstand mod påstand om, hvorvidt pengene var et lån eller en gave, hvor stort beløbet var, og hvad der var aftalt om renter og afvikling.

Betinget skriftlighedspligt – erhvervsmæssig långiver til forbruger. Yder en erhvervsdrivende kredit til en forbruger, gælder kreditaftaleloven, jf. [§ 1, stk. 1](#), og så skal aftalen efter [kreditaftalelovens § 8, stk. 1](#) udfærdiges på papir eller andet varigt medium med det obligatoriske oplysningsindhold i [§ 8, stk. 2](#), og hver part skal have sit eksemplar. Loven gælder også, når en privatperson yder kreditten, hvis aftalen er indgået eller formidlet for kreditgiveren af en erhvervsdrivende. Omvendt falder kredit, der ydes **rentefrit og uden andre omkostninger**, uden for loven efter [§ 3, stk. 1, nr. 1](#) – det rene rentefri familielån er derfor ikke omfattet af kreditaftalelovens formkrav.

Betinget: vil du kunne gå direkte i fogedretten. Skal gældsbrevet kunne tvangsfuldbyrdes uden dom, er skriftlighed og en udtrykkelig fuldbyrdelsesklausul en ufravigelig betingelse, jf. [retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 5](#). Uden klausulen må kreditor først skaffe sig en dom eller et fogedretspåtegnet betalingspåkrav – måneders forsinkelse og en omkostningsrisiko, der ofte overstiger småbeløbet selv.

Betinget: vil du have den lange forældelsesfrist. Er der udstedt gældsbrev for fordringen, er forældelsesfristen 10 år efter [forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 1](#). For egentlige pengelån følger de 10 år allerede af [§ 6, stk. 1](#), men for andre krav – en restkøbesum, et opgjort mellemværende, et tilgodehavende ved samlivsophør – forvandler gældsbrevet den korte 3-årsfrist til 10 år.

Frivilligt, men stærkt retssikrende: familielånet. Låner forældre penge til børn, er gældsbrevet det dokument, der senere afgør, om overførslen var et lån eller en afgiftspligtig gave – både over for Skatteforvaltningen og over

for skifteretten og de øvrige arvinger. Aftales intet om betalingstiden, er lånet efter [gældsbrevslovens § 5, stk. 1](#) et anfordringslån: skyldneren skal betale, så snart kreditor forlanger det, og må betale når som helst.

§ 2 Det skal dokumentet indeholde

1. Parterne skal identificeres entydigt – fulde navn, adresse og CPR-/CVR-nummer på både skyldner og fordringshaver – så det er hævet over tvivl, hvem der hæfter, og hvem der kan kræve betaling. (*Retsplejeloven § 478, stk. 4*)
2. Dokumentet skal indeholde en ubetinget erklæring om at skyldte et bestemt pengebeløb (hovedstolen). Er skyldforholdet gjort betinget eller beløbet ubestemt, er dokumentet ikke et gælds brev, og fuldbyrdelsesadgangen falder bort. (*Retsplejeloven § 478, stk. 1*)
3. Det bør fremgå, hvornår og hvordan lånebeløbet er udbetalt (dato, konto, bilagsreference), så pengestrømmen kan dokumenteres over for skifteret og skattemyndigheder.
4. Gælds brevet skal tage stilling til, om det er et simpelt navnegælds brev eller et omsætningsgælds brev – herunder om der skal indføres forbeholdet »ikke til ordre«. Vælges intet, er et navnegælds brev simpelt. (*Gælds brevsloven § 11, stk. 2*)
5. Rentevilkåret skal fastlægges udtrykkeligt – enten en rentesats med tilskrivnings- og forfaldstidspunkter eller en udtrykkelig bestemmelse om rentefrihed. Uden aftale om rente kan der kun kræves morarente efter renteloven. (*Renteloven § 3, stk. 1*)
6. Afdrags- og forfaldsvilkårene skal beskrives: fast afdragsplan med ydelsens størrelse og terminer, eller udtrykkeligt anfordringsvilkår. Aftales intet om betalingstiden, forfalder hele gælden på anfordring. (*Gælds brevsloven § 5, stk. 1*)
7. Betalingsstedet og betalingsmåden (kontonummer) bør angives; ellers skal betaling som udgangspunkt ske på fordringshaverens bopæl eller forretningssted. (*Gælds brevsloven § 3, stk. 1*)
8. Der skal være en misligholdelses- og førtidsforfaldsklausul, der angiver, hvornår hele restgælden forfalder. Fuldbyrdelsesfristen er 14 dage efter, at ydelsen kunne kræves betalt, medmindre andet er bestemt i dokumentet – dog aldrig kortere end 4 søgnedage. (*Retsplejeloven § 484*)
9. Gælds brevet skal indeholde en udtrykkelig bestemmelse om, at det kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse. Uden denne sætning kan fogedretten ikke foretage udlæg på gælds brevet alene. (*Retsplejeloven § 478, stk. 1*)
10. Er der flere skyldnere eller en kautionist, skal de underskrive selve gælds brevet. Flere udstedere hæfter solidarisk, medmindre andet er aftalt, og fuldbyrdelse kan kun ske hos den, der ved sin underskrift på dokumentet har forpligtet sig som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter. (*Gælds brevsloven § 2, stk. 1*)
11. Dokumentet skal dateres og underskrives af skyldneren; underskriften kan tilføjes digitalt. Originalen skal opbevares, da den som hovedregel skal indleveres til fogedretten ved anmodning om tvangsfuldbyrdelse. (*Retsplejeloven § 488, stk. 2*)
12. Der bør tages stilling til kvittering og afskrivning: skyldneren kan kræve kvittering for afdrag og påtegning på gælds brevet, og hele gælden skal kun betales mod udlevering af dokumentet. (*Gælds brevsloven § 21, stk. 1*)
- 13.

Ved lån inden for gaveafgiftskredsen skal gælds brevet fremstå som et reelt lån – uden forudtalt eftergivelse – og eftergivelse ud over det afgiftsfri bundbeløb skal anmeldes og afgiftsberigtiges. (*Boafgiftsloven § 22, stk. 1*)

LOV	Boafgiftsloven § 22, stk. 1	Gældsloven § 2, stk. 1	Gældsloven § 3, stk. 1
	Gældsloven § 5, stk. 1	Gældsloven § 11, stk. 2	Gældsloven § 21, stk. 1
	Renteoven § 3, stk. 1	Retsplejeloven § 478, stk. 1, 4	Retsplejeloven § 484
	Retsplejeloven § 488, stk. 2		

§ 3 Hvad er et gælds brev – og hvad gældsloven faktisk regulerer

Et gælds brev er i dansk ret en **skriftlig, ensidig og ubetinget erklæring om at skyld et bestemt pengebeløb**. Definitionen står ikke i loven, men den er afgørende i praksis: gøres skyldforholdet betinget (»beløbet betales, hvis projektet lykkes«), eller er beløbet ikke fastlagt, er dokumentet et almindeligt skyldbevis eller en låneaftale – ikke et gælds brev – og hverken retsplejelovens særlige fuldbyrdelsesadgang eller gældslovens omsætningsregler kan bringes i anvendelse.

Gælds brevet stifter ikke gælden. Det dokumenterer den, og [gældslovens § 1](#) understreger netop, at udstederen ikke ved at underskrive mister sine indsigelser fra det retsforhold, der gav anledning til udstedelsen, medmindre andet er aftalt eller følger af særlige omstændigheder. Det princip holder også, når fordringen sælges videre: Det Finansielle Ankenævn behandlede i sag 610/2023 en klage over en bank, selv om fordringen var solgt til et finansieringsselskab, netop fordi indsigelsen angik det oprindelige retsforhold.

Loven er i vidt omfang **deklaratorisk** og udfylder de huller, parterne efterlader: er intet aftalt om betalingstiden, er lånet på anfordring; er intet aftalt om betalingsstedet, skal der betales på fordringshaverens bopæl eller forretningssted, jf. [§ 3, stk. 1](#); og er gælds brevet udstedt af flere, hæfter de solidarisk, medmindre andet er aftalt, jf. [§ 2, stk. 1](#). Den solidariske hæftelse overrasker jævnligt medunderskrivere – i Det Finansielle Ankenævns sag 122/2002 hæftede to kautionister solidarisk for hele lånet, selv om de indbyrdes havde regnet med en halvering, fordi gælds brevet tekst var klar og utvetydig.

Gyldighedsspørgsmål afgøres derimod uden for gældsloven – efter aftalelovens almindelige ugyldighedsregler og [aftalelovens § 36](#) om urimelige aftalevilkår. Er långiveren erhvervsdrivende og låntageren forbruger, gælder desuden kreditaftalelovens beskyttelsesregler, herunder pligten til at vurdere forbrugerens kreditværdighed før aftalens indgåelse efter [kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1](#). En tilsidesættelse af den pligt kan efter praksis kun føre til aftalens ugyldighed, hvis der foreligger en grovere tilsidesættelse.

LOV	Aftaleloven § 36, stk. 1	Gældsloven § 1	Gældsloven § 2, stk. 1
	Gældsloven § 3, stk. 1	Kreditaftaleloven § 7c, stk. 1	

PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod hæftelse som meddebitor og påstand om manglende kreditværdighedsvurdering ved lån i Ikano Bank	19.12.2024
	Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod gyldighed og omfang af selvskyldnerkaution for anlægs lån	20.08.2002

§ 4 Simpelt gælds brev eller omsætningsgælds brev – valget der afgør indsigelser og sikringsakt

Gældsbrevsloven deler gældsbreve i to hovedgrupper, og valget træffes i ordlyden. **Omsætningsgældsbreve** er efter [§ 11, stk. 2](#) ihæندهavergældsbreve, ordregældsbreve, pantebreve i registreret skib eller luftfartøj uden »ikke til ordre«-forbehold, samt navnegældsbreve, der utvetydigt angiver at være omsætningsgældsbreve. Alt andet er et **simpelt gælds brev**, jf. [§ 26](#). Til private lån mellem familiemedlemmer og til almindelige virksomhedslån bør man som klar hovedregel vælge det simple navnegælds brev – gerne med et udtrykkeligt »ikke til ordre«.

Forskellen er ikke akademisk. Ved **simple gældsbreve** får erhververen efter [§§ 27-28](#) ikke bedre ret end overdrageren: skyldneren beholder sine indsigelser og sin modregningsret, indtil han får kundskab eller formodning om overdragelsen. Sikringsakten er **denuntiation** – underretning af skyldneren – og uden den har overdragelsen ingen gyldighed mod overdragerens kreditorer, jf. [§ 31, stk. 1](#). Skyldneren kan omvendt betale med frigørende virkning til den oprindelige kreditor, så længe han er i god tro, jf. [§ 29](#). At det gennemførte kreditorskifte skal kunne dokumenteres, illustreres af Det Finansielle Ankenævns sag 383/2015, hvor nævnet fandt, at der var sket et gyldigt kreditorskifte, fordi klageren behørigt var underrettet om transporten.

Ved **omsætningsgældsbreve** er logikken vendt om. Legitimationen knytter sig til besiddelsen og til en sammenhængende række af skriftlige overdragelser, jf. [§ 13](#), og en godtroende erhverver, der har fået brevet i hænde, kan efter [§ 15, stk. 1](#) ekstingvere skyldnerens såkaldt svage indsigelser – herunder at vederlaget aldrig blev modtaget, at betaling var sket, eller at skyldforholdet var ophørt ved aftale. Sikringsakten ved pantsætning er rådighedsberøvelse: erhververen skal have gælds brevet i hænde, jf. [§ 22](#). Modregning er tilsvarende stærkt begrænset efter [§ 18, stk. 1](#).

De **stærke indsigelser** overlever dog altid. Efter [§ 17](#) kan udstederen selv over for en erhverver i god tro påberåbe sig, at gælds brevet var falsk eller forfalsket, underskrevet uden fuldmagt, ugyldigt på grund af voldelig tvang, mindreårighed eller manglende evne til at handle fornuftsmæssigt – eller at fordringen er ophørt ved forældelse, prækclusion, tvangsakkord eller gældssanering. For tinglyste negotiable pantebreve gælder en parallel regel i [tinglysningslovens § 27 a](#). Der er en uddybende gennemgang af praksis i [praksisoversigten om omsætningsgældsbreve, indsigelser og ekstinktion](#).

LOV	Gældsbrevsloven § 11, stk. 2	Gældsbrevsloven § 13	Gældsbrevsloven § 15, stk. 1
	Gældsbrevsloven § 17	Gældsbrevsloven § 22	Gældsbrevsloven § 27
	Gældsbrevsloven § 31, stk. 1		
	Tinglysningsloven § 27a		
PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod hæftelse som meddebitor og påstand om manglende kreditværdighedsvurdering ved lån i Ikano Bank		19.12.2024
	Det finansielle ankenævn · Ugyldighedsindsigelse mod kreditorskifte og klage over overtræksrente efter overdragelse af lån		05.05.2017

§ 5 Fuldbyrdelesklausulen og vejen gennem fogedretten

Retsplejelovens [§ 478, stk. 1, nr. 5](#), gør et gælds brev til et selvstændigt tvangsfuldbyrdelesgrundlag, **når det udtrykkeligt er bestemt i dokumentet**, at det kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse. Bestemmelsen sparer kreditor for et helt anerkendelsessøgsmål og er den enkeltklausul, der giver gælds brevet dets praktiske værdi. Efter [§ 478, stk. 4](#), kan fuldbyrdelse ske hos enhver, der ved sin underskrift på dokumentet har forpligtet sig som

skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter – og underskriften kan siden en lovændring i 2014 tilføjes digitalt.

Tidsmæssigt gælder, at fuldbyrdelsesfristen efter [retsplejelovens § 484](#) er 14 dage efter den dag, ydelsen kunne kræves betalt, medmindre andet er bestemt i dokumentet; kortere frist end 4 søgnedage kan ikke aftales. Anmodning om tvangsfuldbyrdelse kan først indgives, når fristen er udløbet, jf. [§ 486, stk. 1](#). Er kreditor erhvervsdrivende eller anvender inkasso, skal der desuden forinden være sendt en påkravsskrivelse med mindst 10 dages frist efter [inkassolovens § 10, stk. 3](#). Ved anmodningen skal originaldokumentet som hovedregel indleveres – eller en skriftlig repræsentation, hvis gælds brevet er underskrevet digitalt.

En afgørende forskel fra domme er, at skyldneren **kan** gøre indsigelser gældende under fogedforretningen. Efter [retsplejelovens § 501, stk. 1](#) nægter fogedretten at fremme forretningen, hvis det efter den bevisførelse, der kan ske dér, er betænkeligt at fremme den, og fogedretten kan efter stk. 4 henvise en omfattende bevisførelse til almindelig rettergang. Kræver indsigelsen mundtlige forklaringer – typisk en påstand om, at underskriften er falsk – må sagen derfor for domstolene; Det Finansielle Ankenævn afviste af tilsvarende grund sag 318/2021 om et gælds brev, hvor klageren gjorde gældende, at hendes underskrift var forfalsket. Modsat står det stærkt, når skyldneren gentagne gange har underskrevet skylderklæringer: i sag 245/2024 kunne banken ikke pålægges at fremlægge yderligere dokumentation, fordi klageren i 2008 havde underskrevet et gælds brev på beløbet og siden bekræftet gælden i frivillige forlig.

Vælger kreditor i stedet betalingspåkravsvejen, sker inddrivelsen efter [retsplejelovens § 477 b](#), og påkravet får med fogedrettens påtegning virkning som fuldbyrdelsesgrundlag. Endelig sætter [§ 490, stk. 1](#) en 12-måneders karenperiode for nye udlægsforretninger, når en forretning har været forgæves. Fremgangsmåden ved selve fogedforretningen er beskrevet nærmere i oversigten om [fogedretsbehandling](#), og kautionistens stilling i oversigten om [kautions gyldighed, hæftelse og regres](#).

LOV	Inkassoloven § 10, stk. 3	Retsplejeloven § 478, stk. 4	Retsplejeloven § 484
	Retsplejeloven § 486, stk. 1	Retsplejeloven § 488, stk. 2	Retsplejeloven § 501, stk. 1
PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Krav om dokumentation for lånoptagelse fra år 2000 og indsigelse mod gældens størrelse i sag mod Nordea 04.03.2025 Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod hæftelse for lån fra 2007 pga. påstand om falsk afvist af Det Finansielle Ankenævn 16.06.2022 Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod gyldighed og omfang af selvskyldnerkaution for anlægs lån 20.08.2002		

§ 6 Forældelse: 10-årsfristen, renterne og anfordringslånets fælde

Er der udstedt gælds brev for fordringen, er forældelsesfristen 10 år efter forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 1 – et såkaldt særligt retsgrundlag. Den samme 10-årsfrist følger af § 6, stk. 1, for fordringer i henhold til pengelån. Fristens **begyndelsestidspunkt** er derimod det, folk tager fejl af: den regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve fordringen opfyldt. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår udtrykkeligt, at »skal ydelsen erlægges straks efter påkrav, regnes fristen fra det tidligst mulige tidspunkt for påkravets fremsættelse«. For et anfordringsgælds brev betyder det, at fristen løber fra udbetalingen – ikke fra det påkrav, kreditor måtte finde på at sende 15 år senere.

Renter deler ikke hovedstolens skæbne: krav på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende forældes efter 3 år, jf. forældelseslovens § 5, stk. 2, sammenholdt med § 3, stk. 1. Et rentekrav, der aldrig opkræves, forsvinder derfor løbende, selv om selve gælden består.

Afbrydelse sker først og fremmest ved, at skyldneren udtrykkeligt eller ved sin handlemåde **erkender** sin forpligtelse, jf. [forældelseslovens § 15](#) – hvorefter en ny frist løber fra erkendelsesdagen, jf. [§ 19, stk. 2](#) – eller ved retslige skridt og ved indgivelse af anmodning om udlæg, jf. [§ 18, stk. 1](#). Praksis viser begge udfald. I Det Finansielle Ankenævns sag 322/2021 blev det lagt til grund, at forældelsesfristen for gældsbreve er 10 år efter § 5, stk. 1, nr. 1, og at klagernes underskrift på et frivilligt forlig i 2017 afbrød fristen og startede en ny. Omvendt fandt nævnet i sag 195/2007, at et gældsbrev fra 1986 var forældet, fordi automatiske træk på en budgetkonto uden restgældsoplysninger ikke kunne anses for en erkendelse af gælden – og at rentekravet bortfaldt med hovedstolen. I sag 369/2003 var en underskrift på et gældssaneringsforslag, der aldrig førte til kendelse, heller ikke tilstrækkelig til at skabe et særligt retsgrundlag, mens gældsbrevet i sag 238/2006 og skylderkendelserne i sag 167/2006 holdt kravet i live. Reglerne om afbrydelse er behandlet samlet i oversigten om [forældelse af pengekrav og afbrydelse](#).

Den praktiske konsekvens for et familielån er enkel: enten skal skyldneren med jævne mellemrum bekræfte gælden skriftligt, eller også skal der afdrages og kvitteres, så gælden ikke stille og roligt forsvinder på tiende-året – med den yderligere ubehagelighed, at en forældet fordring i dødsboet let bliver omkvalificeret til en gave.

LOV

[Forældelsesloven § 2, stk. 1](#)[Forældelsesloven § 3, stk. 1](#)[Forældelsesloven § 5, stk. 1](#)[Forældelsesloven § 6, stk. 1](#)[Forældelsesloven § 15](#)[Forældelsesloven § 18, stk. 1](#)[Forældelsesloven § 19, stk. 2](#)

PRAKSIS

Det finansielle ankenævn · Indsigelse om forældelse af gæld fra 2008 og gyldigheden af frivilligt forlig indgået i 2017 04.03.2022

Det finansielle ankenævn · Afgørelse om forældelse af gældsbrev fra 1986: Spørgsmål om afbrydelse af 20-årig frist ved automatiske betalinger 13.11.2007

Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod gældshæftelse for lån fra 1991 og spørgsmål om forældelse 06.02.2007

Det finansielle ankenævn · Opgørelse af renter og forældelse af gæld i dødsbo efter skylderkendelser fra 1996 og 1998 06.02.2007

Det finansielle ankenævn · Gældssaneringsforslag uden efterfølgende kendelse udgjorde ikke et særligt retsgrundlag for afbrydelse af forældelse 23.03.2004

§ 7 Familielånet: rentefrihed, anfordringsvilkår og gaveafgift

Det rentefri anfordringslån mellem forældre og børn er lovligt og veletableret i skattepraksis. Skattestyrelsen definerer i Den juridiske vejledning C.A.6.1.7 et anfordringslån som et lån, der kan opsiges helt eller delvist af kreditor eller debitor med højst 14 dages varsel, og fastslår, at anfordringslån **hverken medfører indkomstskattepligt eller gaveafgiftspligt** for låntageren, når de indgås mellem interesseforbundne fysiske personer i et gavemiljø. Der er ikke hjemmel i boafgiftsloven til at kapitalisere den løbende rentefordel ved et rentefrit lån inden for gaveafgiftskredsen, jf. bl.a. TfS 1997.791 og SKM2015.57.SR, hvor et rente- og afdragsfrit anfordringsgældsbrev kunne indgå til kurs 100 som led i berigtigelsen af en overdragelse mellem far og datter.

Betingelsen er, at lånet er **reelt**. Det forudsætter skriftlighed, dokumenterede pengestrømme, bogføring hos begge parter og fravær af en forudtalet eftergivelse. Går dokumentationen i stykker, falder konstruktionen: i SKM2009.36.VLR blev et påstået familielån ikke anerkendt skattemæssigt, selv om der forelå et lånedokument.

Omvendt blev en klager i SKM2021.179.LSR ikke anset for gaveafgiftspligtig af overførsler fra familien, fordi lånene var dokumenteret ved gældsbreve.

Eftergivelse er det kritiske øjeblik. En gaves værdi fastsættes til handelsværdien på modtagelsestidspunktet efter [boafgiftslovens § 27, stk. 1](#), og Højesteret fastslog i SKM2024.561.HR, at værdien af et anfordringsgældsbrev mellem nærtstående, der er rente- og afdragsfrit og uden løbetid, som **klart udgangspunkt skal ansættes til pålydende (kurs 100)** ved gældseftergivelsen. Udgangspunktet kan kun fraviges, hvis skyldneren godtgør, at han hverken var eller kunne forventes at blive i stand til at indfri gældsbrevet fuldt ud. Beløb, der eftergives ud over det årlige afgiftsfri bundbeløb til børn m.fl., udløser derfor gaveafgift på 15 pct. efter [boafgiftslovens § 23, stk. 1](#), og gaven skal anmeldes senest 1. maj i det følgende år.

To yderligere fælder er værd at kende. For det første ændrer en ændring af lånevilkårene lånets skattemæssige identitet: Ligningsrådet fandt i SKM2003.545.LR, at det at gøre et forrentet anfordringslån rentefrit måtte anses for indfrielse og stiftelse af nye fordringer med kursgevinst/-tab til følge. For det andet er en klausul om, at gælden bortfalder ved långivers død, ikke et anfordringsvilkår, men en dødsdisposition, der kun er gyldig i testamentsform, jf. [arvelovens § 69](#) om testamentets formkrav – det var netop den usikkerhed, der fik Landsskatteretten til at afvise spørgsmålet i SKM2024.52.LSR. Samspillet mellem lån, gave og afgift er behandlet nærmere i oversigten om [rente frit familielån, anfordringslån og gaveafgift](#).

LOV

[Arveoven § 69](#)[Arveoven § 93, stk. 1](#)[Boafgiftsloven § 22, stk. 1](#)[Boafgiftsloven § 23, stk. 1](#)[Boafgiftsloven § 26, stk. 1](#)[Boafgiftsloven § 27, stk. 1](#)

§ 8 Typiske faldgruber

Fuldbyrdesklausulen mangler. Uden en udtrykkelig bestemmelse om, at dokumentet kan tjene som grundlag for fuldbyrdelse, er gældsbrevet ikke omfattet af retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 5. Kreditor må da først anlægge et anerkendelsessøgsmål eller indlevere betalingspåkrav og afvente fogedrettens påtegning, før der overhovedet kan foretages udlæg. Det koster typisk mange måneder, retsafgift og advokatomkostninger – og giver skyldneren tid til at tømme sine aktiver.

Kautionisten eller medskyldneren underskriver ikke selve gældsbrevet. Fuldbyrdelse kan efter retsplejelovens § 478, stk. 4, kun ske hos den, der **ved sin underskrift på dokumentet** har forpligtet sig som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter. Står kautionisten kun i en sideløbende e-mail, en separat erklæring uden fuldbyrdesklausul – eller er han fejlagtigt anført som vitterlighedsvidne – kan der ikke gøres udlæg hos ham på gældsbrevet. Omvendt hæfter den, der skriver under som medudsteder, solidarisk for hele beløbet, uanset at parterne internt havde aftalt en deling.

Originalen er væk. Ved anmodning om tvangsfuldbyrdelse skal det originale dokument som hovedregel indleveres til fogedretten, jf. retsplejelovens § 488, stk. 2 (ved digital underskrift dog en skriftlig repræsentation). Ved omsætningsgældsbreve er besiddelsen tillige afgørende for legitimationen og for sikringsakten ved pantsætning, og skyldneren er kun forpligtet til at betale mod udlevering af gældsbrevet, jf. [gældsbrevslovens § 21](#). Et bortkommet gældsbrev må mortificeres, før kravet kan gennemtvinges.

Ingen renteaftale – og renterne forældes hurtigere end hovedstolen. Er rente ikke aftalt, får kreditor ingen løbende forrentning af lånet; kun morarente fra forfaldsdagen, og hvis ingen forfaldsdag er fastsat i forvejen, først 30 dage efter påkrav, jf. [rentelovens § 3, stk. 2](#). Hertil kommer, at krav på senere forfaldne renter og gebyrer

forældes efter 3 år, selv om hovedstolen har 10 år. Et rentekrav, der ikke opkræves og afbrydes løbende, smuldrer derfor år for år.

Anfordringslånet, der "jo aldrig forfalder". Forældelsesfristen regnes fra det tidligste tidspunkt, hvor fordringshaveren kunne kræve fordringen opfyldt, jf. [forældelseslovens § 2, stk. 1](#) – og skal ydelsen erlægges straks efter påkrav, løber fristen fra det tidligst mulige tidspunkt for påkravets fremsættelse, altså reelt fra udbetalingen. Et anfordringslån i familien er derfor forældet 10 år efter udbetalingen, hvis fristen ikke afbrydes ved skyldnerens skriftlige erkendelse eller retslige skridt. Det er en af de hyppigste og dyreste misforståelser om anfordringsgældsbreve.

Klausul om, at gælden bortfalder ved långivers død. En allonge eller klausul om, at restgælden bortfalder, når långiveren dør, er en gave bestemt til at opfyldes efter giverens død og dermed en dødsdisposition omfattet af [arvelovens § 93, stk. 1, nr. 1](#). Den er kun civilretligt gyldig, hvis testamentets formkrav er iagttaget. Landsskatteretten afviste af netop den grund et bindende svar om en sådan allonge (SKM2024.52.LSR, der ændrede SKM2022.532.SR), og Skatterådet fandt samtidig, at et lån med dødsbortfaldsvilkår slet ikke er et anfordringslån.

Eftergivelse af familielånet ansættes til kurs 100. Eftergives et rente- og afdragsfrit anfordringsgældsbrev mellem nærtstående, fastsættes gavens værdi som klart udgangspunkt til gældsbrevets pålydende, jf. Højesterets dom SKM2024.561.HR (tidligere instans SKM2024.32.VLR). Udgangspunktet kan kun fraviges, hvis skyldneren godtgør, at han hverken var eller kunne forventes at blive i stand til at indfri gældsbrevet. Eftergivelse ud over bundbeløbet i boafgiftsloven udløser derfor gaveafgift af hele beløbet, og gaven skal anmeldes senest 1. maj i det følgende år, jf. [boafgiftslovens § 26, stk. 1](#).

Simpelt gældsbrev overdrages uden at skyldneren underrettes. Overdragelse af et simpelt gældsbrev til eje eller pant har ingen gyldighed mod overdragerens kreditorer, før skyldneren har fået underretning om overdragelsen. Springes denuntiationen over, står erhververen uden beskyttelse, hvis overdrageren går konkurs eller får udlæg – og skyldneren kan samtidig betale med frigørende virkning til den oprindelige kreditor. Omvendt bevarer skyldneren ved simple gældsbreve sine indsigelser fra det oprindelige retsforhold, også over for en ny kreditor.

Mundtligt familielån bliver til en "gave-påstand". Uden skriftligt gældsbrev, bogføring og dokumenterede pengestrømme risikerer overførslen at blive kvalificeret som gave – med gaveafgift eller indkomstbeskatning til følge – eller som arveforskud, der skal afregnes i skifteretten. Selv et lånedokument er ikke altid nok: i SKM2009.36.VLR blev et påstået familielån ikke anerkendt, selv om der forelå et lånedokument, fordi udbetalings- og afviklingsforløbet ikke kunne dokumenteres.

§ 9 Relaterede dokumenter

- [Kautionserklæring](#) – At hæfte for andres gæld – selvskyldner vs. simpel kaution, bankens oplysningspligter og privatkautionistens værn
- [Gavebrev](#) – Dokumentation af gaver – afgiftsfri bundbeløb, gaveanmeldelse, særejeklausuler og kreditorernes grænser
- [Testamente](#) – Rådighed over arven inden for tvangsarvens grænser – notartestamente, friarv og de dispositioner der holder i skifteretten
-

[Købsaftale \(fast ejendom\)](#) – Bolighandlens hoveddokument – fortrydelsesret, advokatforbehold, huseftersynsordningen og sælgers ansvarsfraskrivelse

- [Ægtepagt](#) – Aftalen om formueordningen i ægteskabet – særejeformer, gyldig tinglysning og pensionskompensation

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Boafgiftsloven § 22	stk. 1	Forældelsesloven § 5	stk. 1
Gældsbrevsloven § 11	stk. 2	Gældsbrevsloven § 15	stk. 1
Gældsbrevsloven § 26		Gældsbrevsloven § 31	stk. 1
Retsplejeloven § 478	stk. 1	Retsplejeloven § 488	stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

10 afgørelser

DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS			10
04.03.2025	Krav om dokumentation for lånoptagelse fra år 2000 og indsigelse mod gældens størrelse i sag mod Nordea		245/2024
19.12.2024	Indsigelse mod hæftelse som meddebitor og påstand om manglende kreditværdighedsvurdering ved lån i Ikano Bank		610/2023
16.06.2022	Indsigelse mod hæftelse for lån fra 2007 pga. påstand om falsk afvist af Det Finansielle Ankenævn		318/2021
04.03.2022	Indsigelse om forældelse af gæld fra 2008 og gyldigheden af frivilligt forlig indgået i 2017		322/2021
05.05.2017	Ugyldighedsindsigelse mod kreditorskifte og klage over overtræksrente efter overdragelse af lån		383/2015
13.11.2007	Afgørelse om forældelse af gældsbrief fra 1986: Spørgsmål om afbrydelse af 20-årig frist ved automatiske betalinger		195/2007
06.02.2007	Opgørelse af renter og forældelse af gæld i dødsbo efter skylderkendelser fra 1996 og 1998		167/2006
06.02.2007	Indsigelse mod gældshæftelse for lån fra 1991 og spørgsmål om forældelse		238/2006
23.03.2004	Gældssaneringsforslag uden efterfølgende kendelse udgjorde ikke et særligt retsgrundlag for afbrydelse af forældelse		369/2003
20.08.2002	Indsigelse mod gyldighed og omfang af selvskyldnerkaution for anlægslån		122/2002